

Taustmaterjal strateegiliste partnerite kutsungi 2022-2024 juurde

Taust ja uue süsteemi põhimõtted

2021. aastaga lõpeb 3-aastane periood, kus alates 2019. aastast koondati kõikide riigieelarveliste tegevustoetuste maksmine ühendustele strateegilise partnerluse põhimõtte alla.

2021. aasta kevadel viidi läbi senise toetuste eraldamise süsteemi analüüs ning selle põhjal otsustas Haridus- ja Teadusministeerium kujundada strateegiliste partnerite nimetamise ja rahastamise süsteemi alates 2022. aastast ümber läbipaistvaks süsteemiks, mis toetab strateegilise partnerluse eesmärke poliitika kujundamisel ja poliitika rakendamisel. Uue süsteemi aluseks on järgmised põhimõtted:

1. **Haridus- ja Teadusministeerium nimetab ja rahastab strateegilisi partnereid strateegiliste eesmärkide saavutamiseks. Selleks avalikustatakse enne iga uut 3-aastast partnerluse perioodi valdkondlikest arengukavadest valitud prioriteetid, mille raames partnereid otsitakse.**
2. **Selleks et mõlemal poolel - nii ühendustel kui ka ministeeriumil oleks selge arusaamine, mida partnerlusest oodatakse (sh milliseid tegevusi rahastatakse), tuuakse eraldi välja partnerlus poliitika kujundamisel ja poliitika elluviimisel.**
3. **Prioriteetide raames avalikustatakse antud perioodi olulisemad poliitikamuudatused (sh õigusloome), mille osas oodatakse katusorganisatsioonide kaasa rääkimist.** See annab kõikidele HTMi valdkondade katusorganisatsioonidele võimaluse esitada oma koostööpakkumine, et saada poliitikakujundamise partneriks. Partneri staatusega kaasneb ka tegevustoetuse määramine (üks tegevustoetus ühe partneri kohta). Selle tegevustoetuse eesmärk on toetada partneri tegevust poliitikakujundamisel kaasarääkimisel ehk töögruppides ja nõupidamistel osalemisel, materjalide läbitöötamisel, liikmete arvamuste kogumisel ning kesketse seisukohtade kujundamisel. Partnerite koostööpakkumisi hinnatakse vastava valdkonna ametnike poolt vastava alakomisjoni raames (näiteks noorteorganisatsioonide koostööpakkumisi hinnatakse noortevaldkonna ametnike poolt). Partnerite nimekirja kinnitab juhtkomisjon k HTMi üleselt. Hindamise aluseks on ühtsed hindamiskriteeriumid (vt allpool).

Lisaks annab avalikustatav poliitikamuudatuste nimekiri võimaluse kõikidele ühendustele näha, millised poliitikamuudatuste teemad on HTMis töös järgmisel kolmel aastal üle kõikide valdkondade.

4. **Prioriteetide raames valitakse välja need strateegiliste eesmärkide saavutamisse suunatud poliitika rakendamise tegevused, kus oodatakse ühenduste panust ning kuulutatakse välja voorud.** Eesmärgiks on leida iga sellise tegevuse elluviimiseks parimad võimalikud partnerid. Kui on teada, et konkursil põhineva taotlusvooru väljakuulutamise pole mõistlik – näiteks on vaid üks (või paar) võimalikku pakkujat, tehakse talle/neile suunatud pakkumine ja peetakse läbirääkimisi. Avatuse eesmärgist lähtudes avalikustatakse ka see info partnerite kutsungi raames.

Iga vooru raames toimub hindamine antud valdkonna ametnike poolt antud voorule kehtestatud hindamiskriteeriumite alusel. Info avalikustatakse vooru kutse kaudu. (Lisame voorude kutsed 7.12.2021 avalikustatud kutsungi juurde 13. detsembril 2021. a)

5. **Eesmärgiks on, et katusorganisatsioonidele, kes on HTMi partneriks nii poliitika kujundamisel kui ka rakendamisel, oleks taotlemine, aruandlus, infovahetus jms seonduv asjaajamine lihtne ning kergesti hallatav.** Antud katusorganisatsioon esitab läbi taotlemise infosüsteemi ainult ühe taotluse, mille raames toob välja nii rakendustegevuse taotlusvoorus vajaliku info (näiteks planeeritava tegevuskava ja eelarve) kui ka esitab poliitika kujundamise partneri koostööpakkumise, markeerides need poliitikamuudatuste teemad, mille raames soovib kaasa rääkida.

Juhul, kui organisatsioon soovib esitada taotluse mitmes rakendustegevuste voorus, tuleb tal aga esitada igasse vooru eraldi taotlus, kuna iga vooru tegevuste sisu, oodatavad tulemused ja hindamiskriteeriumid on erinevad.

Strateegiliste partnerite nimetamise ja tegevustoetuse andmise kord

Strateegiliste partnerite nimetamise põhimõtteid, tegevustoetuse saamiseks esitatavaid nõudeid, tegevustoetuse määramise ja andmise tingimusi, aruandlust ning partnerluse lõppemise aluseid reguleerib hetkel kinnitamisel olev *'Haridus- ja Teadusministeeriumi Haridus- ja noorteprogrammi, Keeleprogrammi, Teadussüsteemi programmi ja Teadmussirde programmi strateegiliste partnerite nimetamise ning neile tegevustoetuse andmise tingimused ja kord'*. Kohe peale kinnitamist avalikustatakse antud kord HTMi kodulehel.

Korra eesmärk on tagada ministeeriumile võimekad partnerid:

1. Poliitika kujundamisel, õigusloomes kaasarääkimisel, uute arengukavade sekkumismeetmete disainimisel ja ministeeriumi nõustamisel kõigis konkreetset huvirühma puudutavates küsimustes ja poliitikate rakendamisel. Eesmärgiks on tõsta nii partneri üldist võimekust huvikaitstes kui ka võimekust olla ministeeriumile võrdväärseks partneriks huvirühma esindajana.
2. Poliitika rakendamisel kõige asjatundlikumad ja võimekamad partnerid selliste tegevuste elluviimiseks, mis on välja valitud prioriteetsete tegevustena arengukavade täitmiseks ning mille puhul nähakse elluviijatena partnereid.

Korras kasutatavad mõisted

- 1.1. **Tegevustoetus** on eelarveline eraldis, millega toetuse andja toetab strateegilise partneri kui toetuse saaja põhikirjast tulenevat tegevust ja organisatsiooni arengut tervikuna või konkreetse tegevussuuna elluviimiseks kavandatud tegevusi, et säilitada või suurendada toetuse saaja võimet ellu viia tegevusi, mis aitavad kaasa toetuse andja valdkondlikest arengukavadest tulenevate eesmärkide saavutamisele.
- 1.2. **Katusorganisatsioon** on vabäühendus, mille liikmed on üldjuhul juriidilised isikud ning mille tegutsemise eesmärk on edendada ühiseid üldhuvisid jõulisemalt, kui seda saaks teha vaid ühe organisatsiooni kaudu.
- 1.3. **Strateegiline partner** on:
 - avatud taotlusvooru tulemusel nimetatud üldjuhul katus- või esindusorganisatsioon, kelle tegevus on üleriigiline ja koondab mitut sama valdkonna organisatsiooni ning kes panustab haridus-, teadus-, noorte- ja/või keelevaldkonna poliitika (edaspidi poliitikate) kujundamisse, sellega seotud seadusloome ja arengudokumentide väljatöötamisse ning muutmisse, sh osaleb valdkondlikes töögruppides või

- avatud taotlusvooru tulemusel nimetatud organisatsioon, kes panustab üleriigiliselt poliitikate rakendamisesse.

1.4. **Partnerlusperiood** on ministri käskkirjaga kehtestatud periood, mille kestel organisatsioon on toetuse andja strateegiline partner poliitikate kujundamisel või poliitikate elluviimisel ning mille kestel toetuse andja toetab organisatsiooni tegevust.

1.5. **Huvikaitse** on ühenduse liikmete ja teiste selle sihtrühma või võrgustikku kuuluvate inimeste huvide ja väärtuste kaitsmine ja esindamine suhetes avaliku võimu, äri sektori ning avaliku arvamusega.

1.6. **Strateegilise partnerluse (juht)komisjon** on ministri poolt moodustatud komisjon strateegiliste partnerite valimise ja neile toetuse andmise protsessi korraldamiseks, läbiviimiseks ja aruandluse kontrolli teostamiseks.

Strateegilise partnerluse juhtkomisjon ja alakomisjonid.

Strateegilise partnerluse juhtkomisjoni (edaspidi juhtkomisjon) esimees on Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsler. Juhtkomisjoni liikmeteks on:

1. üldharidus- ja noortepoliitika asekancler;
2. teadus- ja arendustegevuse ning kõrg- ja kutsehariduse poliitika asekancler;
3. haldusküsimuste asekancler;
4. keelepoliitika osakonna juhataja;
5. üldhariduspoliitika osakonna juhataja;
6. noorte- ja andepoliitika osakonna juhataja;
7. kõrg- ja kutsehariduspoliitika ning elukestva õppe osakonna juhataja;
8. teadus- ja arendustegevuse poliitika osakonna juhataja;
9. eelarve- ja finantsjuhtimise osakonna juhataja;
10. strateegilise planeerimise ja kommunikatsiooni osakonna juhataja.

Juhtkomisjoni ülesanneteks on:

- 1) strateegilise partneri taotlusvooru väljakuulutamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumi prioriteetide, olulisemate poliitikamuudatuste ja prioriteetsete poliitika rakendustegevuste nimekirja kinnitamine (hetkel on kutsung heaks kiidetud HTMi juhtkonna poolt ning suunatud strateegilise partnerluse juhtkomisjonile kinnitamiseks).
- 2) hindamiskriteeriumite ja taotlusvooru kutsete kinnitamine;
- 3) alakomisjonidest laekunud hindamistulemuste kinnitamine ning tegevustoetuse suuruse määramine;
- 4) ministrile ettepanekute esitamine strateegiliste partnerite taotlusvooru tulemuste kinnitamiseks, partnerlusperioodi teise ja kolmanda aasta eelarvehendite eraldamiseks, täiendava toetuse andmiseks, strateegilise partneri nimekirjast välja arvamiseks või toetuse vähendamiseks.

Juhtkomisjoni töö toetamiseks moodustatakse **valdkondlikud alakomisjonid**:

1. Üldhariduspoliitika, noorte- ja andepoliitika ning keelepoliitika alakomisjon;
2. Kõrg- ja kutsehariduspoliitika, elukestva õppe ja teaduspoliitika alakomisjon;

Alakomisjonide ülesanneteks on:

- 1) taotlusvooru kutse koostamine;
- 2) taotluste vastavuse hindamine sisulistele nõuetele;
- 3) taotluste hindamine vastavalt hindamiskriteeriumitele;
- 4) ettepanekute tegemine juhtkomisjonile partnerite valiku, toetussummade ning taotlusvooru võimaliku eelarve jagunemise osas;
- 5) aruandluse kontrollimine;
- 6) partnerlusperioodi teise ja kolmanda aasta täpse tegevuskava kokkuleppimine;

Alakomisjonide koosseisu kinnitab juhtkomisjon.

Taotluste hindamine ja hindamiskriteeriumid

Taotluste hindamist viivad läbi strateegilise partnerluse komisjoni alla moodustatud alakomisjonid.

Poliitika kujundamise partnerite hindamisel on ühtsed kriteeriumid üle kõikide valdkondade. Poliitika kujundamise partnerite hindamiskriteeriumid (maksimaalselt 100 punkti):

- Kuni 60 punkti – ühenduse kompetents ja panus taotluses märgitud poliitikamuudatuse teema(de)l kaasärääkimisel, senine koostöö ja osalemine HTMi-sisestes ja –välistes töögruppides ja aruteludes, ning aktiivne osalemine avalikus diskussioonis. (Erandkorras võib hindamise aluseks kasutada ka ühenduse senist tegevust, mida ei ole taotluses välja toodud, kui võib eeldada, et see on ekslikult välja jäänud)
- Kuni 40 punkti – liikmeskonna ja huvirühma suurus ning läbi liikmeskonna esindatava huvirühma kaetus, arvamuste esitamise ja seisukohtade kujundamise protsess. (Puuduste korral arvestatakse ka taotluses väljatoodud konkreetseid ettepanekuid arendustegevusteks.)

Selgitus: liikmeskonna all peetakse silmas ühenduse liikmeid, huvirühma all liikmeskonnaga otseselt seotud laiemat huvigruppi, kelle huvisid esindatakse.

Poliitika kujundamise partnerite hindamise aluseks on ühenduste poolt esitatud koostööpakkumise vorm. (Vorm lisatakse kodulehele hiljemalt 10.detsembril 2021.)

Poliitika rakenduspartnerite hindamise kriteeriumid avaldatakse voo kutses ehk igal voo

Strateegilise partneri tegevustoetus

Partnerile poliitika kujundamisel eraldatava tegevustoetuse eesmärk on toetada partneri tegevust poliitikakujundamisel kaasärääkimisel ehk töögruppides ja nõupidamistel osalemisel, materjalide läbitöötamisel, liikmete arvamuste kogumisel ning kesksete seisukohtade

kujundamisel. Toetuse kasutamisel piiranguid ei seata ning konkreetset rahakasutust ei kontrollida. See tähendab, et organisatsioon saab ise otsustada, kas kasutab antud rahastust personalikuludeks, konkreetsete tegevuste läbiviimiseks või muuks ning rahakasutuse osas aruandlust esitama ei pea.

Partnerile poliitika rakendamisel eraldatava tegevustoetuse eesmärk on toetada konkreetset taotlusvoorust tegevusi ning rahakasutuse osas esitatakse hiljem ka aruandlus.

Tegevustoetuse summa määrab strateegilise partnerluse komisjon taotluste ja koostööpakkumiste hindamise alusel. Hindamised viib läbi ja teeb oma ettepanekud alakomisjon.

Tegevustoetus määratakse strateegiliseks partneriks nimetatud organisatsioonidele käskkirjaga ning eraldi lepinguid ei sõlmita. Antud käskkirjaga määratakse tegevustoetus kõigile partneritele 3 aastaks, kuid riigieelarve spetsiifikast lähtudes saab antud käskkirja raames kinnitada vaid 1. aasta toetussumma ning 2. ja 3. toetussummad kinnitatakse antud käskkirja eraldi lisadega vastava aasta alguses sõltuvalt vastava aasta eelarve võimalustest.